

รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*

E-Academic Management Model Enhancing the Learning Reform in Basic Education Institutions

สุทธิศักดิ์ เพ็ญเกษม¹

บทคัดย่อ

บทความนี้รายงานผลการศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ในส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม ประชากรใช้ศึกษาสภาพการเรียนรู้ในโรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนระยองวิทยาคมและโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ส่วนการทดลองใช้รูปแบบเป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอนประจำและครูผู้สอนพิเศษ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพ การปฏิบัติและปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทักษะของนักเรียนใน 3 โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง จากการทดลองรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผลการเรียนรู้ พบว่า ทั้งก่อนและหลังการนำรูปแบบไปใช้มีความแตกต่าง

คำสำคัญ: การปฏิรูปการเรียนรู้, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research studies the condition of learning reform in basic education institutions by using e-academic management and presents the implementation of an e-academic management model to enhance learning reform in basic education institutions. Data collected from the case study of Suankularb Wittayalai Nonthaburi School were analyzed by quantitative statistics namely mean, standard deviation

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

E-mail: suddisak@hotmail.com

* เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2554

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร. สุวัฒน์ เงินคำ

and t-test whilst the development of the e-academic management model was studied by qualitative research with focus-group discussions. The population for this study for the first objective consisted of three schools, namely Debsirin School, Rayongwittayakom School and Suankularb Wittayalai Nonthaburi School whilst for the second objective, the case study of Suankularb Wittayalai Nonthaburi School was employed to collect data from the sample group which consisted of the director, vice directors, teachers and part-time teachers. The results show that performance and problems of academic affairs administration are at high levels in terms of conditions of learning transformation of basic skills of the students; the three schools were at the middle level with the implementation of the experimental model using information technology and technical management reform learning of Suankularb Wittayalai Nonthaburi School-a significance difference of 0.01 was found prior to and after the introduction of the model.

Keywords: E-Academic Management model

ความนำ

สังคมไทยเป็นสังคมที่ก้าวสู่สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศมีการรวมตัวกับเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้เกิดเทคโนโลยีและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies--ICT) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ 3 ด้าน คือ เครือข่ายโทรคมนาคมนับพันที่เชื่อมต่อกันและใช้ร่วมกันได้ ระบบสื่อสารและคอมพิวเตอร์ ได้แก่ วิทยุ โทรศัพท์ โทรสาร โทรศัพท์ เครื่องมือสื่อสารอื่นๆ และระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์บริการสารสนเทศ และฐานข้อมูลซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ทางบริหารการศึกษาจะเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมหาศาลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ คือ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดเพราะผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ การศึกษาไทยในอนาคตที่ให้ความสำคัญกับ

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพิ่มมากขึ้น ทำให้เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาสาระและข้อมูลข่าวสารที่ต้องการได้ รวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและการบริหารการศึกษา เป็นเครื่องมือทรงประสิทธิภาพที่ก่อให้เกิดความเสมอภาคของการศึกษาความรู้ตลอดชีวิตจากซอฟต์แวร์ต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) ดังนั้นในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ได้กำหนดวัตถุประสงค์และแนวนโยบายดำเนินการที่ 10 ไว้ว่า การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีเป้าหมาย คือ มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึง และทัดเทียมกับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมีระบบ ประชาชนทุกคนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและสามารถใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการเพิ่มพูนความรู้ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขตามสมควร (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559;

ฉบับสรุป) จากกระแสสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงถูกผลักดันและกลายเป็นค่านิยมในหมู่ประชาชน วงการบริหารการศึกษาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะจากแรงกดดันทางธุรกิจ ทำให้เกิดการรับเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเข้าไปในการบริหารโรงเรียน ทั้งที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการเทคโนโลยีที่มีศักยภาพสูง แต่เป็นสิ่งที่ลงทุนสูง จากความใหม่นี้เองทำให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างผิวเผิน ไม่คุ้มค่า ทั้งนี้จากผลสำรวจของกรมวิชาการปี 2544 เกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98.07) มีการกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ บริการ ข้อมูล และพัฒนาการเรียนการสอนมีโครงการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการนำคอมพิวเตอร์ไปจัดทำโปรแกรมการวัดและประเมินผล การเงิน การจัดทำฐานข้อมูล และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อคอมพิวเตอร์ ทำให้การเรียนน่าสนใจและสนุกสนาน (กรมวิชาการ, 2544)

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหาร เนื่องจากสามารถนำมาใช้การเปรียบเทียบศึกษาความเปลี่ยนแปลงศึกษาแนวโน้มในการตัดสินใจข้อมูลเหล่านี้หากเป็นข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงก็จะเป็นผลที่ดีต่อการบริหาร แต่หากข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องก็จะส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการบริหารได้

นับตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 9 ว่าด้วยเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุน ส่งเสริม วางแผน และเตรียมนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สื่อต่างๆ องค์กร บุคลากรให้สอดคล้องรับกันอย่างเป็นระบบ เป็นผลให้บุคคลทั้งหลายในวงการศึกษามิว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูอาจารย์ มีความตื่นตัวในการเรียนรู้และปรับปรุงตนเองในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการวางแผน การเรียนการสอน ในอีกด้านนักวิจัย

ทางการศึกษาที่พยายามค้นคว้า พัฒนาและประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารการศึกษาให้สามารถเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนออกมาได้อย่างเต็มที่ จึงมีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยด้านการบริหารวิชาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) กันอย่างแพร่หลาย

ผลจากการปฏิรูปการศึกษา ทำให้มีงานวิจัยที่ศึกษาสภาพ การปฏิบัติและปัญหาการบริหารวิชาการ พัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้เพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น จากงานวิจัยที่มีอยู่มากดังกล่าว แต่ละเรื่องมีการศึกษาค้นคว้าในแนวทางต่าง ๆ ดังนั้นจึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีถ้าเราสามารถนำความรู้ที่ได้จากงานวิจัยทั้งหมดมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสรุปให้ได้องค์ความรู้ที่มีประโยชน์และลึกซึ้งมากขึ้นที่ผ่านมายังไม่พบรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าหากได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยและข้อค้นพบจากการทำการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระบบบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ค่อนข้างเป็นที่ยอมรับว่าประสบความสำเร็จมีรูปแบบเป็นอย่างไร การศึกษาสภาพ การปฏิบัติและปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดรูปแบบและศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในกรณีศึกษา ควรมีแนวทางการพัฒนาอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางการพิจารณาอย่างรอบคอบสำหรับโรงเรียนอื่นๆ ที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารราคาแพงดังกล่าวนี้ไปใช้ให้ได้ผลคุ้มค่า เหมาะสม และเกิดกระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนรู้สูงสุดแก่ผู้เรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ การปฏิบัติและปัญหา การบริหารวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริม การปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการ บริหารงานวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน: โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอนประจำ และครูผู้สอนพิเศษ (ครูอัตราจ้าง) คณะ กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียน สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โรงเรียนระยองวิทยาคม โรงเรียนเทพศิรินทร์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 700 คน โดยครูผู้สอนต้องมีประสบการณ์การสอนในโรงเรียน อย่างน้อย 1 ปี ขึ้นไป ประชากรที่ใช้สำหรับการทดลองใช้ รูปแบบ คือ ครูผู้สอนประจำและครูผู้สอนพิเศษในโรงเรียน ที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รอง ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนประจำ และครูผู้สอนพิเศษ (ครู อัตราจ้าง) คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน

ในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โรงเรียนระยอง วิทยาคม โรงเรียนเทพศิรินทร์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 300 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

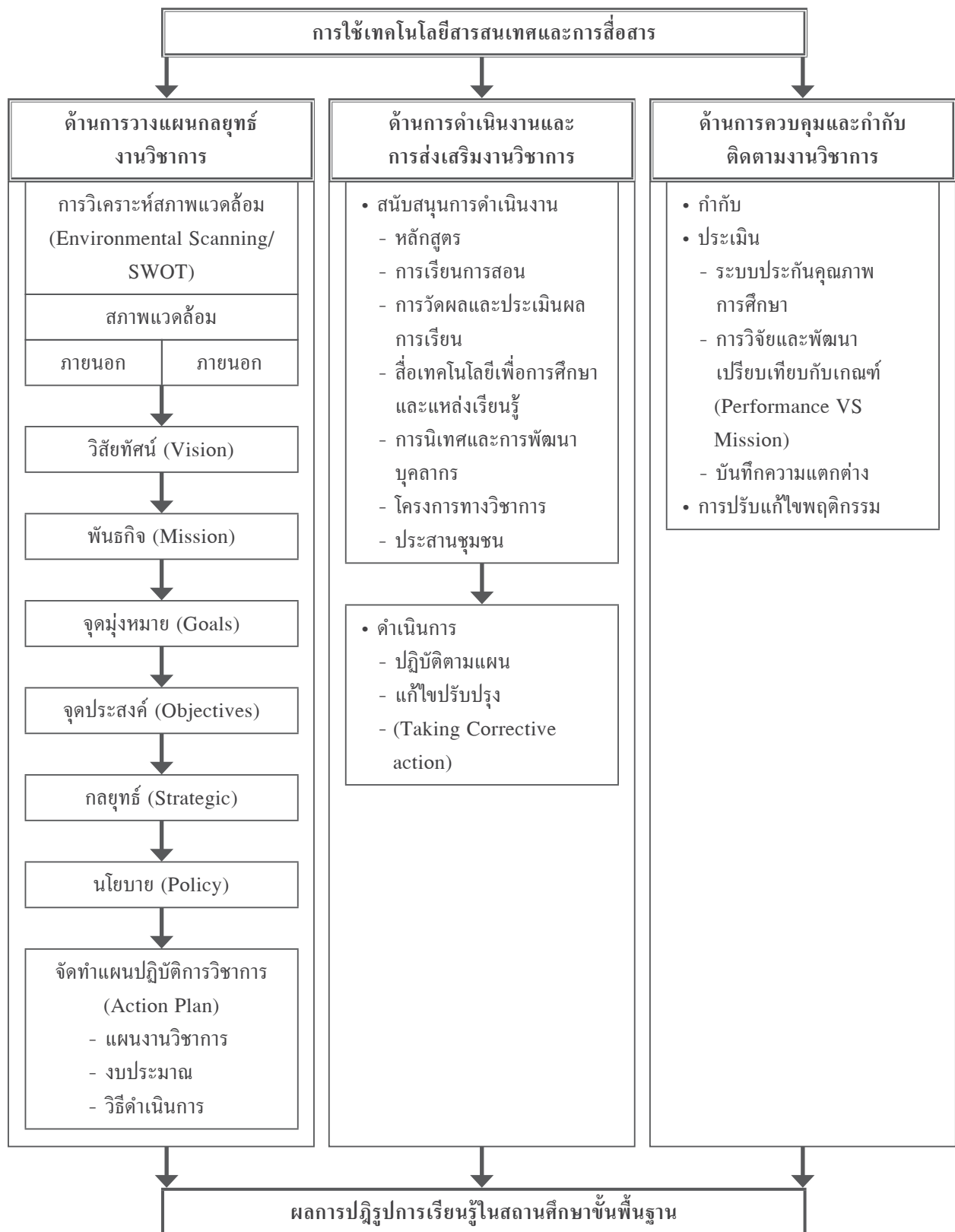
ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ การปฏิบัติและปัญหา การบริหารงานวิชาการตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการปฏิรูป การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิจัยเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ในส่วนการวิจัยเชิง คุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ทั้งตอนที่ 1 และ 2 ครอบคลุมสภาพการปฏิบัติและปัญหาการบริหารงาน วิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขอบข่ายและภารกิจงานใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านการ วางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ (2) การดำเนินงานและการ ส่งเสริมงานวิชาการ และ (3) การควบคุมและกำกับ ติดตามงานวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม



ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ การปฏิบัติและปัญหาการบริหารวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน ทั้งการปฏิบัติและปัญหาพบดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารงานวิชาการ ใน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนระยองวิทยาคม และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละด้านอย่างเหมาะสม คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ ด้านการดำเนินงาน และการส่งเสริมวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ การวัดผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวทางการศึกษา การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถาบันอื่นๆ และการสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านการควบคุมและกำกับ ติดตามงานวิชาการ เช่น การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติระดับสูงคือ ด้านการควบคุม และกำกับติดตามงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานและส่งเสริมวิชาการ และระดับต่ำคือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการและการจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการดำเนินงานและส่งเสริมวิชาการ มีรายการที่มีระดับการปฏิบัติระดับที่สูง 3 อันดับ คือ การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา รองลงมาคือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถาบันอื่นๆ และการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และรายการที่มี

การปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ส่วนในรายการด้านการควบคุม และกำกับติดตามงานวิชาการ มีรายการที่มีระดับการปฏิบัติที่สูงคือ การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรองลงมาคือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.2 ผลการศึกษาย่ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนระยองวิทยาคม และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี พบว่าการบริหารงานวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากสูงมาต่ำ คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการและการจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการดำเนินงานและส่งเสริมงานวิชาการ สำหรับในรายการด้านการดำเนินงานและส่งเสริมวิชาการ รายการที่มีปัญหาระดับมาก 2 อันดับ เรียงจากสูงมาต่ำคือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ส่วนรายการที่มีปัญหาระดับต่ำที่สุดคือ กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ ส่วนด้านการควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการ ในรายการด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพ ทางการศึกษา มีปัญหาระดับมาก

2. ผลการศึกษาสภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ออนไลน์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ออนไลน์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ออนไลน์ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนระยองวิทยาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากระดับสูงมาต่ำ คือ ด้านผลการเรียนรู้ของผู้บริหาร ด้านผลการเรียนรู้ของครู และด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สำหรับในรายการด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสูงกว่าสมรรถนะของผู้เรียน ด้านผลการเรียนรู้ของครู เรียงตามลำดับจากระดับสูงมาต่ำคือ การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนรู้

ที่หลากหลาย การประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และครอบคลุม และการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านผลการเรียนรู้ของผู้บริหาร เรียงตามลำดับจากระดับสูงมาหาค่า คือ การนิเทศการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม และระดับต่ำสุดคือการส่งเสริมให้ครูวิจัยในชั้นเรียน

3. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับและพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ และการจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการดำเนินงานและการส่งเสริมงานวิชาการและด้านการควบคุมกำกับติดตามงานวิชาการ โดยมีกระบวนการบริหารรูปแบบ SKN-ICT ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาเป็นรูปแบบการบริหาร SKN-ICT ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โดยเปลี่ยน SKN จากเดิมเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี มาเป็นโรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการจัดการความรู้และการประสานเครือข่าย และ SKN-ICT ก็ยังเป็นกระบวนการแบบที่มีผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของ ผู้เรียน ครู และผู้บริหาร กลุ่มสนทนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เล็งเห็นว่าจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน ดังกล่าวควรมีผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ครู และผู้บริหาร ในรูปของผลผลิตและผลลัพธ์ เช่น สมรรถนะของผู้เรียนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการสอบระดับชาติ (O-NET, NT) เป็นต้น โดยมี SKN-ICT เป็นเทคนิคการบริหารงานดังรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริม

การปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

4.1. สภาพการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริม การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี พบว่า ก่อนนำรูปแบบไปใช้ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มี 1 ด้านที่มีระดับมาก คือ ด้านการควบคุมกำกับติดตามงานวิชาการ และ 2 ด้านมีระดับน้อย คือ ด้านการดำเนินงานและการส่งเสริมงานวิชาการ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการและการจัดทำแผนปฏิบัติการ หลังการนำรูปแบบไปใช้ การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ และด้านการดำเนินงานและการส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อพิจารณารายการในแต่ละด้านพบว่า ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ ก่อนนำรูปแบบไปใช้ การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และหลัง การนำรูปแบบไปใช้ พบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินงานและการส่งเสริมงานวิชาการ ก่อนนำรูปแบบไปใช้ การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการวัดผลและเทียบโอนมีระดับต่ำที่สุด หลังการนำรูปแบบไปใช้ การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน รายการที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นๆ ด้านการควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการ ก่อนการนำรูปแบบไปใช้ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ คือ การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา หลังการนำรูปแบบไปใช้ ทั้ง 2 รายการการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี พบว่า ก่อนนำรูปแบบไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากสูงมาหาค่า คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ

ด้านการดำเนินงานและส่งเสริมงานวิชาการ และด้านควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการ หลังนำรูปแบบไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากสูงมาต่ำ คือ ด้านการดำเนินการและส่งเสริมงานวิชาการ ด้านการควบคุมและการกำกับติดตาม และการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ เมื่อพิจารณารายการในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานและการส่งเสริมงานวิชาการ ก่อนนำรูปแบบไปใช้ มีปัญหามากที่สุด คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หลังนำรูปแบบไปใช้ รายการที่มีปัญหามากที่สุด คือ การวัดผล และเทียบโอนผลการเรียนและรองลงมาคือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการ ก่อนนำรูปแบบไปใช้ ที่มีปัญหา มากที่สุดคือ การพัฒนาระบบคุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา หลังนำรูปแบบไปใช้ ที่มีปัญหา คือ การวิจัย และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.3 สภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่มีการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยาลัย โรงเรียนสวนกุหลาบ วิทยาลัย นนทบุรี พบว่า ก่อนนำรูปแบบไปใช้ ในภาพรวม มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นด้าน เรียงจากสูงมาต่ำ คือ ด้านผลการเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู และนักเรียน หลังนำรูปแบบไปใช้ ในภาพรวมมีการปฏิบัติ ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากสูงมาต่ำ คือ ด้านผลการเรียนรู้ของครู ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และผลการเรียนรู้ของผู้บริหาร เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ก่อนนำรูปแบบไปใช้ การมี ผลการปฏิบัติสูงสุด คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลังการนำรูปแบบไปใช้ ที่มีผลการปฏิบัติงานสูงสุด คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านผลการเรียนรู้ของครู ก่อนนำรูปแบบไปใช้ มีผลต่อการปฏิบัติงานสูงสุด คือ การจัดเรียนรู้ที่หลากหลาย และการจัดทำหลักสูตร หลังการนำรูปแบบไปใช้ มีผลต่อการปฏิบัติสูงสุดคือ การจัดการการเรียนรู้ที่หลากหลายการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี

และแหล่งเรียนรู้ ด้านผลการเรียนรู้ของผู้บริหาร ก่อนนำ รูปแบบไปใช้ ที่มีผลการปฏิบัติสูงสุดคือ การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพ การนิเทศการจัดการเรียนการสอน หลังการนำรูปแบบไปใช้ ที่มีผลการปฏิบัติสูงสุดคือ การนิเทศการจัดการเรียนการสอน

เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติการบริหารงาน วิชาการที่มีการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ วิทยาลัย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ก่อนและหลัง การนำรูปแบบไปใช้ ด้วย t-test พบว่า สภาพการปฏิบัติ การบริหารงานวิชาการก่อนและหลังการนำรูปแบบไปใช้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ทั้ง 3 ด้าน

สำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสารสนเทศ การปฏิรูปการเรียนรู้ วิทยาลัย โรงเรียนสวนกุหลาบ วิทยาลัย นนทบุรี ก่อนและหลังการนำรูปแบบไปใช้ เมื่อเปรียบเทียบกับ t-test พบว่า ปัญหาการบริหารงาน วิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ทั้ง 3 ด้าน

ส่วนผลการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ วิทยาลัย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ก่อนและ หลังการนำรูปแบบไปใช้เมื่อเปรียบเทียบกับ t-test พบว่า ผลการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีการบริหารงานวิชาการมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ทั้ง 3 ด้าน

การอภิปรายผล

1. สภาพ การปฏิบัติและปัญหาการบริหารงาน วิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้ศึกษาใน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนระยองวิทยาคม และโรงเรียน สวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี พบว่า ทั้ง 3 โรงเรียน มีการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการบริหารงาน วิชาการใน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านงาน วิชาการและด้านการดำเนินงาน และส่งเสริมงานวิชาการ

ซึ่งเป็นการพัฒนาสมรรถภาพการคิดของนักเรียนให้ก้าวไกลยิ่งขึ้นโดยมีการบริหารวิชาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติระดับสูงมาหาค่า คือ ด้านการควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานและส่งเสริมงานวิชาการ และด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ ประเด็นที่น่าสนใจ คือด้านการดำเนินงานและส่งเสริมวิชาการมีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับสูง คือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถาบันอื่นๆ และการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ใน 3 ราย ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) มาใช้ในการบริหารจัดการโดยเฉพาะรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมและที่สำคัญสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้มากและสอดคล้องกับเทคนิคการบริหาร SKN-ICT ของผู้วิจัยสำหรับการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการหน้าที่สำคัญจะตกอยู่กับผู้บริหารและครูที่จะต้องช่วยกันบริหารจัดการให้ปรากฏผล Mattox (1987) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกาพบว่า ผู้บริหารจะต้องสามารถนิเทศ ประเมินผล ปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาใน 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้ดีจะต้องเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอนที่แท้จริงของครูแต่ละคน วิธีการเรียนของผู้เรียนและการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นหลัก เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา, 2544, หน้า 80) และเพื่อให้สอดคล้องกับฐานคิดของงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ “จัดสุดยอดเด็กไทย ก้าวไกลสู่สากล” Best of Both Worlds (สำนักงาน

คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ส่วนด้านการควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการ เป็นด้านที่สามารถสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดีถ้ามีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทั้งการใช้ระบบประกันคุณภาพ ระบบการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในกระบวนการ 3 ด้านของแนวคิดรูปแบบการบริหารวิชาการนี้ ถ้าสามารถนำเอาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีมาบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระได้ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้อย่างมาก ผลที่เกิดขึ้นเมื่อมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ คือ มีผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (learning achievement) ของนักเรียนทุกรายวิชา มีผลในทางบวกต่อทัศนคติทางการเรียนของนักเรียน ต่อการมองตนเอง และช่วยให้การเรียนรู้ที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูได้มากยิ่งขึ้น (ฉลอง บุญญานันท์, 2547)

สำหรับปัญหาการบริหารวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ การวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการและการจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นความไม่สันทัดในการจัดทำแผนกลยุทธ์ ซึ่งมีกระบวนการในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้ SWOT เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายร่วมกันปกติในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีแผนพัฒนาคุณภาพในระยะ 3-4 ปี ตามกรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีแผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนที่ครอบคลุมมิติด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านการบริหารจัดการ และดำเนินการร่วมกันทำแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงานภายในโรงเรียนซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะของผู้บริหารและแผนงานโรงเรียนครูส่วนใหญ่ไม่สันทัด

2. สภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการบริหารวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาพิจารณาผลที่ปรากฏใน 3 ด้าน คือ

2.1. ด้านผู้เรียน พิจารณาผลการปฏิรูปการเรียนรู้จากสมรรถนะของผู้เรียน 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านเรียงจากสูงมาต่ำ คือ การคิด การใช้เทคโนโลยี การใช้ทักษะชีวิต การสื่อสารและการแก้ปัญหา จะเห็นว่าความสามารถในการคิดการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนรุ่นใหม่มีความพร้อมที่จะรับแนวคิด รับเทคโนโลยีใหม่ๆ และพิจารณาคุณลักษณะพึงประสงค์ 8 ข้อ มีการปฏิบัติและคุณสมบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่น่าสนใจอยู่ในระดับต้นๆ และพบในโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน คือ นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มีความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้มองเห็นว่า จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้นักเรียนได้รวดเร็วหลากหลายและทันสมัย มีเครือข่ายและที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองและสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งในบริบทของประเทศออสเตรเลีย เช่นในรัฐวิกตอเรีย ปี ค.ศ. 2002 เป็นระยะเปลี่ยนผ่านมีการจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของครู และนักเรียน ครูเองต้องเตรียมซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แก่แก่นักเรียนและการนำเสนอเครือข่ายแหล่งความรู้ให้แก่แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในประเทศไทย พรพิไล เลิศวิชา (2542) ได้ศึกษาเรื่องการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสอน พบว่านำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน ร้อยละ 62.21 กิจกรรมเสริม ร้อยละ 40.59 ใช้ศึกษาค้นคว้า ร้อยละ 40.59 ที่น้อยที่สุดคือเพื่อการวัดและประเมินผล ปัญหาที่พบ โรงเรียน 3 โรงขนาดใหญ่พิเศษที่เป็นตัวอย่างไม่พบปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มากนัก ที่น่าห่วงใยคือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ข้อมูลของ ประพันธ์ ด่วงอินทร์ (2543) พบว่าปัญหาด้านอาคารสถานที่และบุคลากรเป็นปัญหาสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มที่สำคัญในวงการวิทยาศาสตร์ศึกษาได้สนใจเกี่ยวกับนวัตกรรมการสอนที่อาศัยความคิดสร้างสรรค์และการจัดแหล่งเรียนรู้โดยอาศัยแนวคิด

Constructivism ประกอบกับการใช้ความก้าวหน้าทาง ICT หรือ เทคโนโลยีดิจิทัล

2.2. ด้านครู พิจารณาผลการปฏิรูปการเรียนรู้จากการจัดทำหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการปฏิบัติและคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง ภาระงานนี้ถือเป็นหน้าที่หลักของครูที่จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้กับนักเรียน นกมล อุชชิน (2536), จิรพร เตียวิรัตน์ (2546) รูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และในกรุงเทพที่พบกันมาก คือ การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนที่น้อย ซึ่งควรให้ครูมีส่วนในการดำเนินงานบริหารและมีระบบฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างโรงเรียน และการดูแลจัดทำสื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อ และที่สำคัญคือ การประเมินผลที่หลากหลายและครอบคลุม จึงจะสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้ และ แสดงให้เห็นว่าฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีในการบูรณาการการทำงานการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและโรงเรียนมีการบริหารจัดการความรู้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการประสานเครือข่าย มีระบบการทำงานด้วย PDCA คือ วางแผน ปฏิบัติการ ตรวจสอบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จในการพัฒนาครูก็จะเกิดขึ้น

2.3 ด้านผู้บริหาร พิจารณาผลการปฏิรูปการเรียนรู้จากการปฏิบัติและคุณลักษณะด้านการนิเทศ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้จัดทำหลักสูตร ให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสร้างการริเริ่ม การยอมรับ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารส่วนใหญ่จะเป็นหลักในการประเมินโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น (Minudin, 1987) และเป็นผู้มีความสามารถในการนิเทศ ประเมินผล การปรับปรุง

การเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร ในยุคปัจจุบัน คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้บริหารต้องมีการ ปรับกระบวนการทัศน์ในเชิงบริหาร สุวิมล ชนวัฒน์ (2539) ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนและที่สำคัญที่สุดที่จะเกิดผลกับการปฏิรูป การเรียนรู้ คือ การบูรณาการระหว่างเทคโนโลยีกับหลักสูตร ปองสิน ชูวัฒนกุล (2544) พบว่า การบูรณาการการเรียน การสอนกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกด้านของโรงเรียน ให้การสนับสนุนโดยการอำนวยความสะดวก และจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ มาสนับสนุนและ ที่สำคัญหลังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีงานวิจัยที่ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อ ต่อการปฏิรูปการเรียนรู้มากขึ้น ในด้านการพัฒนาตนเอง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริม การปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยใช้การสนทนากลุ่ม การพิจารณารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศดังกล่าว ในร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ จากแผนภูมิที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ชัดเจนเป็น รูปแบบการบริหารงานวิชาการแผนภูมิที่ 4 ที่มาทดลองใช้ ในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โดยใช้ SKN-ICT เป็นกระบวนการให้เกิดผลการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาเห็นว่า SKN-ICT เป็นเทคนิค บริหารแบบหนึ่งส่วนรูปแบบการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน คือ การวางแผนกลยุทธ์วิชาการและจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการดำเนินงานและส่งเสริมวิชาการตลอดด้านการ ควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการมีผลโดยตรงกับ การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน ครูและผู้บริหาร โดยพิจารณา จากสมรรถนะ 5 ด้าน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน ส่วนครูพิจารณาจากการจัดทำหลักสูตร การจัด การเรียนรู้ที่หลากหลาย การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้ การประเมินด้วยวิธีที่หลากหลายและครอบคลุม สำหรับผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำหลักสูตร จัดการเรียนรู้ นิเทศการจัดการเรียนการสอน การประกัน

คุณภาพและการส่งเสริมให้ครูวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งทิศทาง ปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 11) ได้ชี้ให้เห็นว่าควรดำเนินการวิจัยเชิงระบบเพื่อ ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

4. สภาพปัญหาการบริหารวิชาการโดยการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการปฏิรูป การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีศึกษาโรงเรียน สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ในสภาพการบริหารงาน วิชาการใน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์งานวิชาการ ด้านการดำเนินงานและการส่งเสริมงานวิชาการ และด้าน การควบคุมและกำกับติดตามงานวิชาการ ก่อนการนำ รูปแบบไปใช้และหลังการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า หลังการ นำรูปแบบไปใช้ มีความแตกต่างในทิศทางที่สูงขึ้น อย่าง มีนัยสำคัญที่ .01 และปัญหามีทิศทางลดน้อยลงหลังจาก มีการนำรูปแบบไปใช้ อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และสภาพ ปฏิรูปการเรียนรู้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และทิศทางที่สูงขึ้น และที่สำคัญผลลัพธ์ ที่ปรากฏเป็น รูปธรรมของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ในด้าน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คือ นักเรียนทุกระดับชั้นมีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก โดยนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบ NT อยู่ใน ระดับต้นของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด นนทบุรีและมีผลคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ของเขตพื้นที่ การศึกษา ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับ ผลคะแนน O-Net ใกล้เคียงกับคะแนนสูงสุดของประเทศ และมีผลคะแนนเฉลี่ยทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยระดับ ประเทศ รวมทั้งนักเรียนทุกระดับชั้นได้รับรางวัลชนะเลิศ จากการประกวด แข่งขัน และการทดสอบความสามารถ ทางวิชาการในวิชาต่างๆ จากสถาบันภายนอกทั้งระดับ จังหวัด ระดับเขตพื้นที่ ระดับชาติ จนถึงระดับนานาชาติ อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ส่วนด้านการประเมิน ภายนอกจาก สมศ. รอบที่ 2 เป็นผลงานที่ประจักษ์ ในมาตรฐานรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน ระดับคุณภาพดีมาก 6 มาตรฐาน ระดับคุณภาพดี 1

มาตรฐาน ด้านครูใน 2 มาตรฐาน ระดับคุณภาพดีมาก ทั้ง 2 มาตรฐาน ด้านผู้บริหาร 5 มาตรฐาน ระดับคุณภาพ ดีมากทั้ง 5 มาตรฐาน และสิ่งที่ปรากฏเป็นนวัตกรรมและการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษาให้เห็นผลของการ ปฏิรูปการเรียนรู้คือ

1. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การผลิตสื่อด้วย เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์กราฟิก ทำการสอนนักเรียนซึ่ง ครูและชุมชนให้ความสนใจมาก
2. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ระดับสากล

ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ได้บรรลุเป้าหมายตามแผน

3. จัดบรรยากาศห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน การค้นคว้าข้อมูลระบบอินเทอร์เน็ต

4. นำเทคโนโลยีด้าน ไอทีมาใช้ในการกิจกรรม การเรียนการสอน โดยผู้เรียนนำระบบ ไอทีมานำเสนอ ผลงาน และพัฒนางาน การวิจารณ์ผลงานเป็นภาพ ไอที ผลงานผู้เรียนและงานส่วนใหญ่เป็นแผ่นดิสเก็ต แผ่นซีดี วีซีดี สามารถนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *แนวทางการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- จิรพร เตียวิรัตน์. (2546). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในสหวิทยาเขตกรุงเทพมหานคร 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.*
- ฉลอง บุญญานนท์. (2547). *ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เป็นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- นภดล อุซชิน. (2536). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ประพันธ์ คังอินทร์. (2543). *สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ปองสิน ชูวัฒนกุล (2544). *การศึกษากาการบริหารการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร. งานวิจัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พรพีไล เลิศวิชา. (2542). *แนวทางการพัฒนามัลติมีเดียเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม.
- สุวิมล ชนวัฒน์. (2539). *การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา. (2544). *ปฏิรูปการศึกษา: ก้าวอย่างมั่นใจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *นโยบายแผนการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ สกส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). *รายงานการวิจัยเปรียบเทียบปฏิรูปการการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- Mattox, D. D. (1987). A Study of In- Service Needs of Illinios Public School Elementary Principals. *Dissertation Abstracts International*, 12(1), 6061.
- Minudin, O.B. The Role of the Secondary Schools Principals in Satan, Malaysia. *Dissertation Abstracts International*, 47(7), 2403.